

GR Drechtsteden
t.a.v. Het Drechtstedenbestuur
Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Raadhuisplein 3
3331 BT Zwijndrecht
Postbus 15
3330 AA Zwijndrecht
T 14 078 (algemeen)
F (078) 620 64 00
gemeente@zwijndrecht.nl

Onderwerp	Van/behandeld door	Datum
Zienswijze op de concept primaire begroting 2018, de Perspectiefnota 2018 en de concept jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	M.J. Dekker	1 juni 2017
Uw kenmerk/schrijven	Ons nummer	Verzenddatum

Geacht bestuur,

De raad heeft in zijn vergadering van 30 mei 2017 kennisgenomen van de concept primaire begroting 2018, de Perspectiefnota 2018, het beleidsvoorstel minimabeleid en de concept jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (hierna GRD). In een afzonderlijke brief gegeven wij onze zienswijze op het beleidsvoorstel minimabeleid.

Integrale bestuurlijke afweging

Met het gelijktijdig aanbieden van de concept primaire begroting, de Perspectiefnota 2018 en het beleidsvoorstel minimabeleid heeft u de afgesproken processtap gezet om te komen tot een integrale bestuurlijke afweging van inhoud (ambities) versus financiële middelen en een zorgvuldige afweging van lokale versus regionale belangen.

Hierbij maken wij gezien de huidige feiten en omstandigheden de volgende kanttekeningen. Wij signaleren in de eerste plaats dat in de P&C cyclus van de GRD meerdere losse documenten zijn opgesteld. Geen van de documenten welke voor zienswijze worden voorgelegd bevat een integraal overzicht. De financiële resultaten uit de primaire begroting 2018 zijn niet vertaald in de Perspectiefnota 2018 en daarmee niet afgezet tegen de budgettaire ruimte volgens de op de septembercirculaire 2016 gebaseerde 'trap-op'-uitkomst. Ruimte volgens 'trap-op' heeft immers logischerwijs betrekking op de totale begroting van de GRD. Overigens wordt dit verband wel tekstueel gelegd in het bijbehorende raadsvoorstel. De overschrijding van het huidige minimabeleid daarentegen is zowel verwerkt in het primaire begroting 2018 als het beleidsvoorstel minimabeleid.

In de tweede plaats willen wij – in aansluiting op bovenstaande eerste kanttekening – expliciet aangeven dat het ons niet juist voorkomt dat ‘trap-op’ gereserveerd wordt voor de Perspectiefnota onafhankelijk van de ontwikkelingen in de ‘reguliere’ begroting. Dit wordt nu in hevige mate zichtbaar vanwege de excessieve stijging van de tekorten voor de bijstandsuitkeringen. Voor wat betreft ‘trap-op’ gaan wij uit van een vergelijking tussen de primaire begroting 2017 en de primaire begroting 2018. Het is niet juist de stijging van de verwachte tekorten van de bijstand in 2018 te vergelijken met de tekorten uit de geactualiseerde begroting 2017.

In de derde plaats moet om een integrale afweging verder te optimaliseren, blijvend gezocht worden naar een werkwijze, waarbij meerdere documenten in samenhang kunnen worden beoordeeld. Voor de verwerking van het effect op de gemeentelijke bijdragen in de lokale P&C documenten is transparantie over de effecten per gemeenten en de samenhang, zonder dubbelingen, tussen de verschillende documenten eveneens van belang. Tevens constateren wij dat de beoogde integrale afweging tussen de lokale en de regionale ambities moeilijk concreet te realiseren valt. Op dit moment zijn wij bezig met het vaststellingsproces van de Kadernota 2018. Hierin beschouwen we de lokale prioriteiten en geven ook de regionale ontwikkelingen aan van de verbonden partijen. Wat betreft de laatstgenoemde ontwikkelingen kunnen wij als raad ‘slechts’ zienswijzen indienen; de besluiten worden genomen door de algemene besturen van de GR'en, in uw geval de Drechtraad. Een echte afweging tussen de lokale en regionale prioriteiten kan dus door de gemeenteraad niet goed worden gemaakt.

Kaderbrief begroting 2018 GRD

In de kaderbrief begroting 2018 GRD heeft ons college geconcludeerd geen te ruimte zien voor de GRD voor benutting van de accresruimte na verrekening van loon- en prijscompensatie, de hogere realisatie van de taakstelling Trap af en de reeds doorgevoerde intensiveringen in de geactualiseerde begroting 2017 van de GRD. Het Drechtstedenbestuur is gevraagd in de perspectiefnota 2018 en daaruit voortvloeiende primaire en geactualiseerde begroting 2018 deze ontwikkelingen en conclusies te verwerken.

In het raadsvoorstel bij de Perspectiefnota 2018 benoemt u de financiële opgave die gemeenten hebben om de begrotingen in de komende jaren structureel sluitend te krijgen. Met name de ontwikkelingen in het sociale domein wegen zwaar door in de gemeentelijke begrotingen. U stelt daarom aan de Drechtraad voor '*Kennis te nemen van de oproep van gemeenten om de begroting richting de geactualiseerde begroting 2018 naar beneden bij te stellen, om de gemeenten tegemoet te komen in hun financiële opgave*'.

Verderop in het raadsvoorstel licht u toe dat de wethouders financiën het Drechtstedenbestuur verzoeken om binnen de eigen begroting ruimte te zoeken voor de in de Perspectiefnota opgenomen loon- en prijsontwikkeling én voorstellen (samen optellend tot € 1.629.000).

Wij benadrukken in deze zienswijze de noodzaak van deze neerwaartse bijstelling gezien de gemeentelijke financiële opgave. Wij onderschrijven het hiervoor genoemde verzoek aan het Drechtstedenbestuur om binnen de eigen begroting ruimte te zoeken voor de in de perspectiefnota opgenomen loon- en prijsontwikkeling én voorstellen. Wij verzoeken ten aanzien van de gemeentelijke bijdrage de nullijn te hanteren. Dit betekent dat u of de zaken uit de perspectiefnota niet uitvoert en/of dekt binnen de eigen (geactualiseerde) begroting van de GRD. Het oplossen van de genoemde ruim 1,6 miljoen euro binnen de reguliere begroting is een eerste noodzakelijke stap. Want ook daarna resteert een forse opgave om de stijging van de gemeentelijke (extra) bijdragen te beperken vanwege de grote tekorten bij de bijstand én de verwachting dat de tijd van overschotten bij de Wmo voorbij is.

Sociaal domein

Daarom vragen wij in deze zienswijze specifiek aandacht voor de tekorten in het sociaal domein.

De macro budgetten voor het sociaal domein moeten structureel toereikend zijn om de kosten van het sociaal domein op macro niveau te dekken. Uiteraard kan het voorkomen dat er zich op lokaal niveau tijdelijk overschotten of tekorten voordoen. Het kan het niet zo zijn dat er zowel op macro als lokaal niveau structureel sprake is van een tekort. Dat vraagt dan maatregelen en bijstelling van beleid, lokaal én landelijk.

De GRD heeft in de concept begroting 2018 inzicht gegeven in het meerjarig perspectief voor (onderdelen van) het sociaal domein. Zo is het tekort op inkomensondersteuning (bijstand) structureel financieel verwerkt. In de begroting 2018 zijn geen denkrichtingen opgenomen waarlangs het tekort in de komende jaren kan worden teruggebracht, zodat de rijksbijdrage weer toereikend is om de kosten te dekken. Wij realiseren ons dat dit niet alleen een visie vraagt van de Sociale Dienst Drechtsteden en het Drechtstedenbestuur. Dat vraagt ook een visie vanuit de deelnemende gemeenten.

Wij verzoeken het Drechtstedenbestuur:

- in het licht van de brede integrale financiële opgave waar wij voor staan het nader bestuurlijk gesprek aan te gaan en mede invulling te geven aan het (gezamenlijke) proces, om met name binnen het sociale domein te zoeken naar maatregelen om de gemeentelijke uitgaven naar beneden bij te stellen.
- in dit gezamenlijke proces het brede sociale domein te bezien (alle regelingen in relatie tot elkaar en zowel regionaal als lokaal) en open te staan voor innovatieve ideeën en een optimale afstemming en aansluiting van lokale en regionale maatregelen. In dit verband verzoeken wij u de verwachte overschrijding op het minimabeleid ongedaan te maken, ook al beseffen wij dat een versobering inhoudelijk gezien een lastige maatregel is. Dat laatste geldt ook voor maatregelen die leiden tot kostenbeheersing van de verschillende onderdelen van de Wmo, nu de tijd van overschotten voorbij lijkt te zijn.

- in de geactualiseerde begroting 2018 de eerste lijnen en maatregelen uiteen te zetten en onderscheid te maken in maatregelen die op korte termijn effect sorteren en lijnen en maatregelen met een effect op lange termijn.
- op grond van de lijnen en maatregelen te komen tot een meerjarenperspectief op het sociaal domein dat uitgaat van een tijdelijk tekort van bijvoorbeeld maximaal 3 jaar, zodat in het laatste begrotingsjaar de rijksbijdrage weer toereikend is om de kosten te dekken.

Landelijk is er ook veel aandacht voor de oplopende tekorten. Denk aan berichten over het steeds groter aantal gemeenten dat een beroep doet op de vangnetregeling (meer dan alleen uitzonderingsgevallen) en de roep om een verlichtingsbudget. Om niet in neerwaartse spiraal te komen zijn zowel lokaal als landelijk acties noodzakelijk. Dit is nadrukkelijk niet alleen een opgave voor de Sociale Dienst Drechtsteden, maar vraagt actie en afstemming van maatregelen van de GRD, de gemeenten, de VNG en het Rijk.

Wij verzoeken het Drechtstedenbestuur nadrukkelijk ook een bijdrage te leveren in deze landelijke discussie en lobby.

Concept jaarrekening 2016

De GR Drechtsteden sluit ook het jaar 2016 voordelig af. Een analyse op de verschillen tussen begroting (na wijziging) en realisatie over de afgelopen drie à vier jaar kan inzichten en signalen opleveren voor structurele afwijkingen. Hierbij kan een onderverdeling gemaakt worden in structurele onderuitputting door efficiëntere werkwijzen of onderuitputting door het niet realiseren van doelstellingen. Wij zijn van mening, dat denken vanuit ambitie de weg is om als regio te groeien; ambitie voorzien van een realistische planning en de passende randvoorwaarden. Bij het opstellen van de begroting is de vraag opportuun of de ambitie kan worden waargemaakt. Dit is overigens iets wat niet alleen voor de regio geldt, maar ook voor de deelnemende gemeenten.

De voorspelbaarheid van begrotingen verdient blijvend aandacht. De onderuitputting door efficiënter werken kan, door deze structureel anders in te zetten, bijdragen de juiste randvoorwaarden te creëren om zo de ambities en doelstellingen wel te kunnen realiseren.

Wij verzoeken het Drechtstedenbestuur een grondige analyse te maken van de verschillen tussen begroting (na wijziging) en realisatie over de afgelopen drie à vier jaar en nader te onderzoeken of de verschillen mogelijk structureel van aard zijn. Verder verzoeken wij structurele onderuitputting door efficiënter werken in de geactualiseerde begroting structureel in te zetten voor het oplossen van de financiële opgave waar wij als gemeenten en GRD voor staan.

Datum

**Error! Reference source
not found.6**

Onderwerp

Zienswijze Zwijndrecht

Pagina

5 van 5

Raad van de gemeente Zwijndrecht

De griffier

De voorzitter